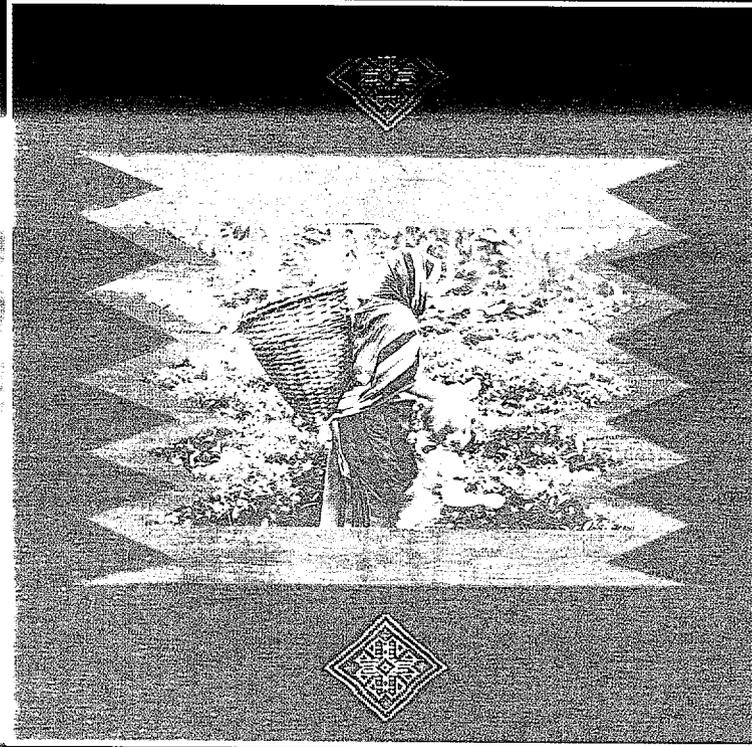

PD-ABS-632

USAID & TÜRKİYE

AİLE PLANLAMASI VE ÜREME SAĞLIĞINDA
ORTAK ÇALIŞMAYA MODEL OLABİLECEK BİR ÖRNEK

İÇİNDEKİLER

Önsöz	1
USAID'in Türkiye'deki Aile Planlaması ve Üreme Sağlığı Programı	2
Turkey'nin Demografik Profili	3-4
Program Öncelikleri	5-6
Program Başarıları	7-9
USAID ve Türkiye Arasındaki İşbirliği	10
Gelecek Neler Getirecek	11

Katkıda Bulunanlar

Bu kitapçık, U.S. Agency for International Development'in finansal katkıları ve The Futures Group International'in The POLICY Project Grubu'nun teknik katkılarıyla gerçekleştirilmiştir. Kitapçık, Ankara'da, IDA AJANS Ltd. tarafından tasarlanmış ve DENGGE Matbaacılık tarafından basılmıştır.

Kitapçık içerisinde yer alan Aile Planlaması ve Doğurganlık verileri: 1998 Türkiye Demografik ve Sağlık Araştırması Ön Raporu, The Strategy for USAID Population Assistance to Turkey 1995 - 1999, The ICPD Press Summary of Key Action Recommendations, 1994.

İçindekiler sayfasındaki resim John Kunstadter (1998) tarafından çekilmiştir.

C

Avrupa, Asya ve Ortadoğu'nun birleşim noktasında olan Türkiye'nin refah düzeyi, tüm bölge için önemlidir. ABD Dışişleri Bakanı Madeleine Albright'ın dediği gibi, "Soğuk Savaşı geride bırakıp 21. Yüzyıla girmek üzere olduğumuz bu dönemde Türkiye'nin ürettiği politikalar, gelecekte yeni dünyanın hatlarını belirleyecektir." Bugünün küresel ekonomisinde, dünyayı paylaşan bireylerin sosyal ve politik koşulları birbirine ister istemez bağlıdır.

Aile planlaması hizmetlerine ulaşmanın kolaylaşmış olması, Türk vatandaşlarının yaşam kalitesinde bir iyileşmeye neden olması açısından önemlidir. Türkiye'de aile planlaması ve üreme sağlığı hizmetlerinin sağlanması, kadının sağlığı ve statüsünde iyileşmeden, tüm ulusun ekonomik kalkınmasına kadar, uzun dönemli toplumsal etkilerle sonuçlanacaktır.

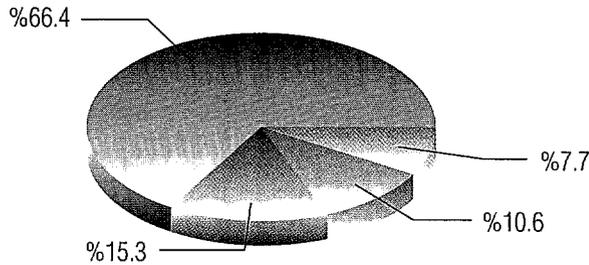
Amerika Birleşik Devletleri, bu hizmetlerin geliştirilmesinde, USAID'in Türkiye'deki Aile Planlaması ve Üreme Sağlığı Programı'nı finanse ederek önemli bir rol oynamıştır. USAID programı Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'ne ve özel sektöre, aile planlaması hizmetlerini tanıtmada, düşünce alternatifler oluşturmada ve kadınla ilgili konularda çalışan STK'ları geliştirmede yardımcı olarak önemli bir bütünleyici hizmet vermiştir. USAID, maddi ve teknik desteğiyle sayısız Türk vatandaşının yaşamının iyileştirilmesine katkı sağlamıştır. Ortak çalışmaların devamı ile, gelecek kuşaklar boyunca yalnızca Türk vatandaşlarının değil, tüm dünyanın yaşam kalitesi daha iyi bir duruma gelecektir.

Mark Parris
Amerika Birleşik Devletleri
Türkiye Büyükelçisi

USAID'IN TÜRKİYE'DEKİ AİLE PLANLAMASI VE ÜREME SAĞLIĞI PROGRAMI

Amerika Birleşik Devletleri Uluslararası Kalkınma Teşkilatı (USAID) ve Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti, kadın sağlığını iyileştirme ve nüfus artışının sürdürülebilir sosyal ve ekonomik kalkınma sınırları içinde olmasını sağlama konusunda köklü, süregelen bir kararlılığı paylaşmıştır. Bu amaçlar doğrultusunda USAID, kamu sektörüne, özel sektöre ve sivil toplum kuruluşlarına (STK) Türk kadın ve erkeklerinin nüfus ve üreme sağlığı gereksinimlerine başarıyla cevap verebilmelerinde yardımcı olmak üzere teknik destek sağlamaktadır. USAID ve Türkiye'de birlikte çalıştığı kurumlar, Türk vatandaşlarının temel üreme haklarının korunması ve kullanımını ve bu hakların sağlık hizmetlerinin her alanında uygulanmasını garantilemek için elbirliğiyle çalışmaktadır. Bu, Türkiye'nin 1995 yılında Kahire'de yapılan Birleşmiş Milletler Uluslararası Nüfus ve Kalkınma Konferansı'nda benimsediği Eylem Planı'nın da ana hatlarından biridir.

Aile Planlamasına Talep Büyüktür

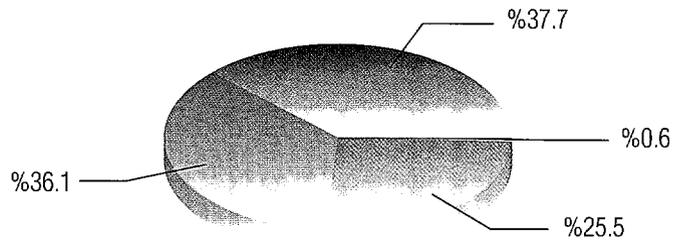
■ Daha Fazla Çocuk İstemeyenler

■ Daha Sonra Çocuk İsteyenler

■ Hemen Çocuk İsteyenler

■ Diğer

Birçok Türk Çifti, Gebeliği Önlemek İçin Geleneksel Yöntemler Kullanmakta ya da Hiç Yöntem Kullanmamaktadır

■ Modern

■ Hiçbiri

■ Geleneksel

■ Diğer

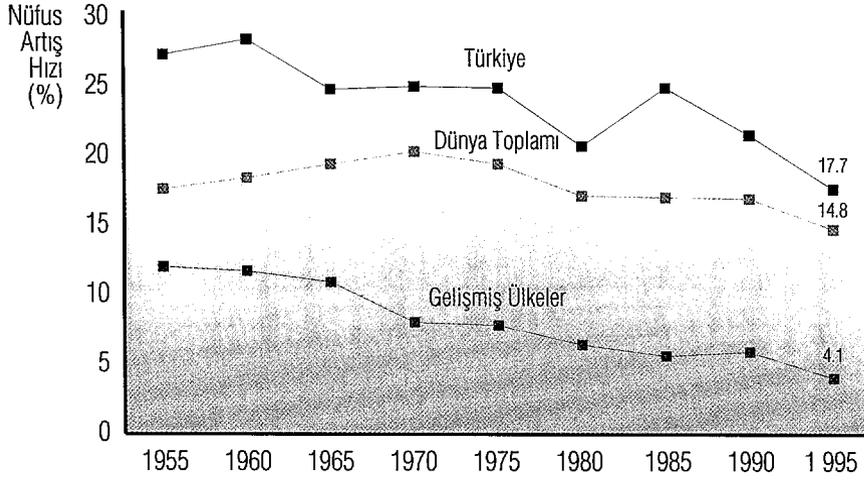
TÜRKİYE'NİN DEMOGRAFİK PROFİLİ

Türkiye'nin bugünkü 65 milyonluk nüfusunun 45 yıl gibi kısa bir süre içinde iki katına çıkması beklenmektedir. Türk kadınları ideal çocuk sayısını 2 olarak belirttiği halde, kadınlar yaşamları boyunca toplam ortalama 2.6 çocuk sahibi olmaktadır. Genelde evli çiftler arasında kontraseptif yöntem kullanımı %64'tür. Bu rakam ilk bakışta yüksek görünmekle birlikte modern yöntem ve geleneksel yöntem kullanımının karşılaştırmasından daha anlamlı sonuçlar çıkmaktadır. Modern kontraseptif yöntem kullanımının Türkiye'deki toplam yöntem kullanımındaki payı yalnızca %38'dir. Çiftler hala daha az etkili olan geleneksel kontraseptif yöntemlere büyük ölçüde güvenmekte, toplam yöntem kullanımının %26'sını geleneksel yöntemler oluşturmaktadır. Bu rakamlar Türkiye'de aile planlamasına olan büyük talep göz önüne alındığında daha da önem kazanmaktadır: Tüm Türk çiftlerinin üçte ikisine çok yakın bir bölümü artık çocuk istememekte, diğer bir %14 ise en az iki yıl süresince tekrar çocuk istememektedir. Bu nedenle halen evli olan beş kadından dördünün aile planlamasına ihtiyacı olduğu söylenebilir. Diğer bir önemli nokta da, aile planlamasına büyük talep ve önemli boyutta karşılanmayan gereksinim bulunmasının, Türkiye'de düşüklerin sayısının çok yüksek olmasına yol açtığıdır: Her beş canlı doğuma karşılık bir düşük bildirilmektedir. Bu düşüklerin büyük bir çoğunluğu geleneksel yöntemlerin, özellikle de geriçekme yönteminin başarısızlığından kaynaklanmaktadır.

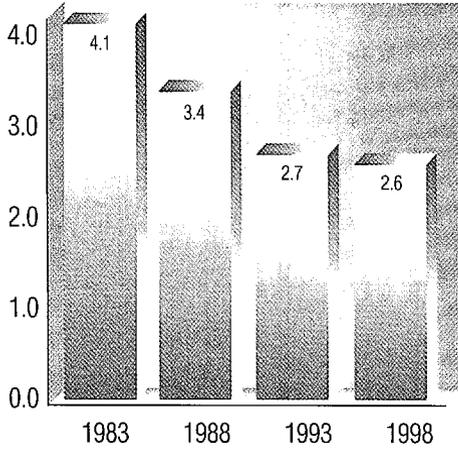
DEMOGRAFİK PROFİL: BİR BAKIŞTA TÜRKİYE

Nüfus	65 milyon
Nüfus Artış Hızı	Yıllık %1.6
Nüfusun İki Katına Çıkma Süresi	45 yıl
Doğumda Beklenen Yaşam Süresi	69 yaş
Toplam Doğurganlık Oranı	2.6 çocuk
Modern Kontraseptif Kullanım Oranı	%38
İsteyerek Yapılan Düşük Oranı	100 gebelikte 15.7
Bebek Ölüm Oranı	1000'de 48

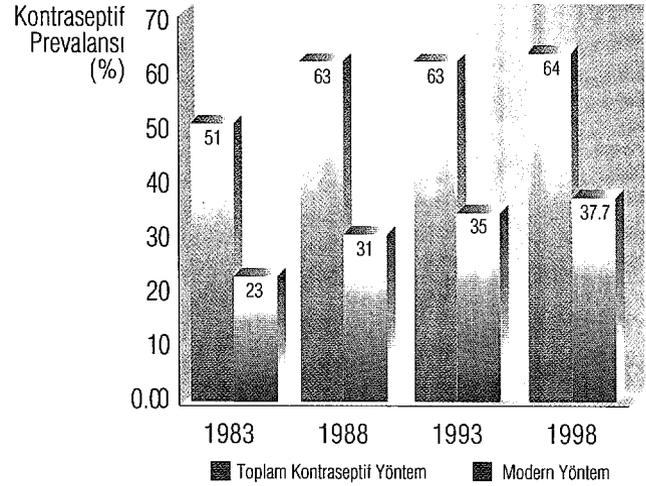
*Nüfus Artışında Eğilimler - 1950-2000 Döneminde
Türkiye, Dünya ve Kalkınmakta Olan Ülkeler*

Türkiye'de Toplam Doğurganlık Oranı

*Toplam Kontraseptif Yöntem ve
Modern Yöntem Kullanımı*

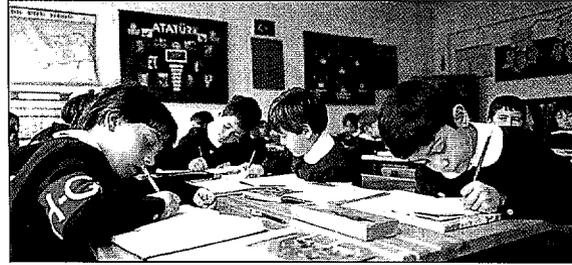
P PROGRAM ÖNCELİKLERİ

USAID'in Türkiye'ye nüfus alanında verdiği desteğinin genel amacı, aile planlaması ve üreme sağlığı hizmetlerinin kullanımını ülke çapında artırmaktır. Türkiye ile birlikte geliştirilmiş olan program stratejisi, bu amaca iki orta dönemli sonuç yoluyla yaklaşacaktır:

- ◆ Aile planlaması ve üreme sağlığı programının sürdürülebilirliğinin güçlendirilmesi
- ◆ Kamu sektörü ve özel sektörde verilen kaliteli aile planlaması ve üreme sağlığı hizmetlerinin yaygınlaştırılması

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK: Yabancı kuruluşlar aile planlaması ve üreme sağlığı programlarına verdikleri desteği giderek azalttıkça, Türk Hükümeti ve yerli kurumların büyük ihtiyaç olan bu hizmetlerin aksamadan sürdürülmesini sağlamaları daha gerekli hale gelmektedir. USAID ve Türk Hükümeti, yardımlardaki kaçınılmaz kesintiye hazırlık olarak kendi kendine yeterli, kamu sektörü, özel sektör ve STK'ların aktif katılımına dayalı bir ulusal aile planlaması programının temellerini atmıştır. Bu açıdan Türkiye, 1997 yılından bu yana ulusal kontraseptif malzeme ihtiyacını karşılamada sorumluluk yüklenmeye başlamış, alımlar için 3.2 milyon USD bulunmasına doğru adımlar atmıştır. Bu bütçe kamu sektörünün tüm program ihtiyaçlarını karşılamaya yetecek miktarda olmamışsa da, yapılan maddi yatırım Türk Hükümeti'nin Ulusal Kadın Sağlığı ve Aile Planlaması Strateji'sine bağlılığını göstermektedir. USAID ve STK'lar, Türkiye'deki STK'ların, bilgilendirme, eğitim ve iletişim (BEİ) aktiviteleri ve destek oluşturma kampanyaları yürütme kapasitesini genişletmek için güç birliğine girmişlerdir. Bunların her ikisi de tüketici talebi oluşturma ve karar verme mekanizmalarını etkilemede son derece önemlidir. Özel sektörde ise USAID, kontraseptif malzemenin özel sektörden uygun fiyatlarda temin edilebilmesi için ilaç şirketleri ve kamu kurumları arasında köprüler kurulmasına yardımcı olmuştur.

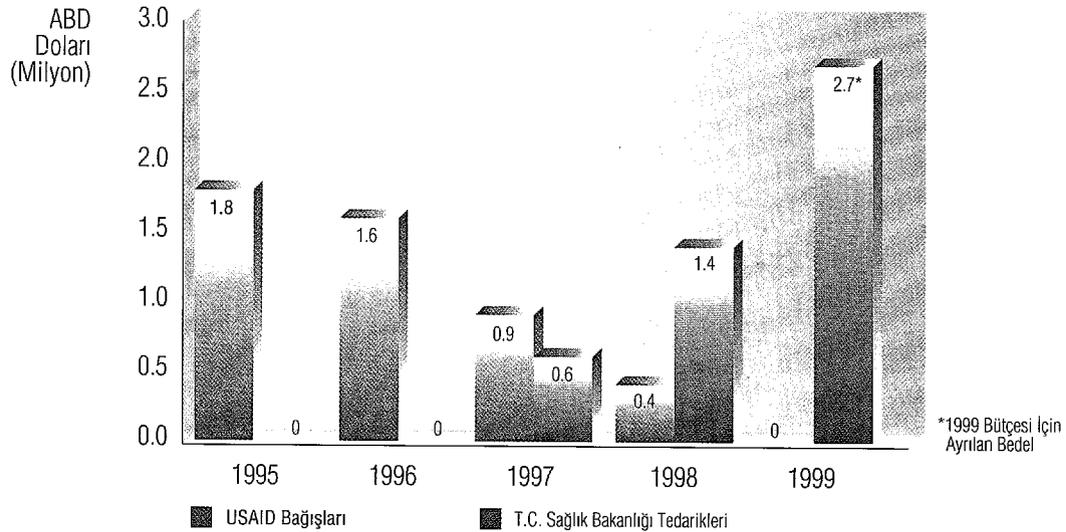
KALİTE: Hem kamu sektörü, hem de özel sektörde sunulan hizmetlerin kaliteli olması, nüfusun ihtiyaçlarını daha iyi karşılayacak ve aile planlaması programının sürdürülebilirliğini sağlayacaktır. USAID'in programı, kalite konusuna üç noktadan yaklaşmaktadır:

- ◆ Hizmetlerin düşük ve doğum sonrası dönemdeki kadınları da kapsayacak şekilde genişletilmesi, aile planlamasında karşılanmayan önemli bir gereksinime cevap verecektir.
- ◆ Hizmetleri kullananların ve potansiyel kullanıcıların modern yöntemler konusunda bilgilendirilmesi, kalıcı davranış değişikliklerine ve hizmetlerde iyileşmeye yol açacaktır.
- ◆ Hizmet götürülenler ve idareciler için eğitim programları uygulanması, kullanıcılara verilen hizmetlerin kalitesini artıracaktır.

PROGRAM BAŞARILARI

KONTRASEPTİF MALZEMENİN SAĞLANMASI: USAID, Kontraseptif Malzemede Kendi Kendine Yeterlilik İnisiyatifi çerçevesinde kontraseptif malzeme bağışının aşamalarla kesilmesini ve malzeme alım sorumluluğunun Türk Hükümeti'ne aktarımını bir plana bağlamak için, Türk Hükümeti ile birkaç yıl boyunca yakından çalışmıştır. Bu, uzun politika diyaloglarının yanısıra, malzeme temini, kontraseptif malzeme ihtiyaç tahmin teknikleri ve bütçe analizi konusunda sağlanan teknik destekle başarılmıştır. Türk Hükümeti artık kamu sektörünün kontraseptif malzeme ihtiyacını kendi imkanlarıyla karşılama sorumluluğunu üstlenmiştir. USAID Türk Hükümetine kamu sektörünün sınırlı maddi kaynaklarını en fazla gereksinimi olan kesime hedeflemesi için bir strateji geliştirmede yardımcı olmuştur. Böyle bir strateji kamu sektörünün kaynaklarını, aldığı hizmetlerin karşılığında ücret ödeyemeyen yoksul kullanıcılara yöneltmeye yardımcı olacak, özel sektörde verilen sağlık hizmetlerinin genişlemesi için kapılar açacaktır. Kontraseptif malzeme temininde sorumluluğu Türk Hükümeti'nin devralması kaynak dağılımının iyileşmesi ve Türkiye'deki aile planlaması hizmetlerinin sürdürülebilirliğinin sağlanması yolunda önemli bir adımdır.

Bağışın Azalması Döneminde USAID ve Sağlık Bakanlığı Kontraseptif Finansmanı

YEREL STK'LARIN GÜÇLENDİRİLMESİ: USAID oluşturulmasına yardımcı olduğu KIDOG (Kadın İçin Destek Oluşturma Grubu) adlı kadın kuruluşları ağına desteğini sürdürmektedir. KIDOG, son yıllarda üreme sağlığı ve kadınlarla ilgili diğer alanlarda güçlü bir destek oluşturma grubu haline gelmiştir. KIDOG hükümetin yeterli kontraseptif malzeme temin etmesinin ne kadar gerekli olduğunu duyurmakta özellikle önemli bir rol oynamıştır. Kontraseptif malzemede kendi kendine yeterlilik konusundaki başarılı destek oluşturma kampanyasının bir bölümü olarak, KIDOG, Cumhurbaşkanı Süleyman Demirel'in aktif desteğini kazanmış, bu da hükümet bütçesinden kontraseptif malzeme alımı için önemli ödenekler ayrılmasına katkıda bulunmuştur. KIDOG ayrıca 1995 Kahire Uluslararası Nüfus ve Kalkınma Konferansı'nın Türkiye'nin de onayladığı Eylem Planı'nın uygulamasındaki ilerlemeleri izlemek ve değerlendirmek amacıyla yapılan Birleşmiş Milletler toplantılarında Türkiye'yi temsil ederek hakettiği yeri kazanmıştır. KIDOG Türkiye'de sivil toplum örgütlerinin güçlenmesinin ve bu örgütlerin devlet politikalarını nasıl etkileyeceğinin bir örneğidir.

AİLE PLANLAMASI HİZMETLERİNİN GENİŞLETİLMESİ: USAID aile planlaması hizmetlerinin mevcudiyetini ve bu hizmetlerin kullanımını genişletmek üzere düşük yapan kadınlar ve aile planlaması hizmetleri arasında bağlantı kuran bir model programı desteklemektedir. Program, düşük yaptıktan sonra gebeliklerini sınırlamak ya da aralıklarını belirlemek isteyen kadınları modern yöntemler kullanmaya teşvik etmektedir. Bu model program, düşüğün aile planlaması amacıyla kullanımını ve istenmeyen gebelik oranını azaltmak, üreme sağlığını genelde iyileştirmek için önemli bir girişimdir. USAID, kullanıcıların aile planlaması hizmetlerine ulaşmasını daha da yaygınlaştırmak amacıyla Türkiye'de 1997'de kullanıma giren enjeksiyon kontraseptifleri tanıtmak için yerli ilaç şirketleriyle birlikte çalışmıştır. USAID ilaç şirketlerine kullanıcılara yönelik broşürler hazırlamada ve kontraseptif malzemenin ticari satışlarının genişletilmiş bir pazara yaygınlaştırılmasının fizibilitesini gösteren pazar analizleri yürütmeye yardımcı olmuştur.

S AĞLIK PROFESYONELLERİNİN PERFORMANSININ İYİLEŞTİRİLMESİ: USAID yıllar boyunca Türkiye'deki sağlık profesyonellerinin klinik eğitimine destek sağlamış, bu da üreme sağlığı hizmetlerinde önemli iyileşmelerle sonuçlanmıştır. Daha önce hekimleri hedef alan klinik eğitim, son zamanlarda ebeleri de kapsayacak şekilde genişletilmiştir. Nitelikli sağlık profesyonellerinin sayısının artması, hizmet kalitesinin ülke çapında iyileştirilmesine yardımcı olmaktadır. USAID ayrıca sağlık elemanlarının kullanıcılara daha iyi hizmet verebilmelerini sağlamak amacıyla yazılı materyallerin basımını da desteklemektedir. Bu materyaller arasında Ulusal Aile Planlaması Hizmet Rehberi, hizmet verenler için düzenlenmiş cep rehberleri, kullanıcılar için yazılmış broşürler, enfeksiyonun önlenmesi konusunda bir duvar şeması ve cinsel yolla bulaşan hastalıkların tanısını kolaylaştıran bir poster yer almaktadır.

K ULLANICILARIN AİLE PLANLAMASI KONUSUNDA BİLGİLENDİRİLMESİ: USAID, hizmet verenlerin danışmanlık ve kişilerarası iletişim becerilerini, klinik eğitimi bütünleyecek şekilde iyileştirmek için de çalışmıştır. USAID'in eğiticiler için geliştirdiği danışmanlık ders programı, tıp fakültelerindeki öğretim programının ayrılmaz bir parçası olmuştur. Ayrıca USAID bir STK ile bağlantı içinde İstanbul'da bir üreme sağlığı telefon hattı kurmuştur. Bu hattı arayanlara üreme sağlığının çeşitli konularında bilgi ve danışmanlık hizmeti, mahremiyet içinde verilmektedir. Pilot girişimden tüketicilerin telefon hattına önemli ilgi gösterdiğinin anlaşılması üzerine USAID yerli STK'larla birlikte, tüketicilere ülke çapında ulaşmak için özel telefon hatları kurulmasının ve bunların sürekliliğini sağlamanın yollarını araştırmaktadır.

Y ÖNETİM VE İDARENİN İYİLEŞTİRİLMESİ: Her sistemin temelini etkili yönetim ve idare oluşturduğundan USAID, Türkiye'deki üreme sağlığı ve aile planlaması programının tamamında işlemlerin daha etkili duruma gelmesine çalışmaktadır. USAID Sağlık Bakanlığı ve SSK bünyesinde, karar verme sürecinde etkili veri kullanımını sağlamak için verimli ve modern yönetim bilgi sistemleri (MIS) oluşturulmasına çalışmaktadır. Bu sistemler, kontraseptif malzeme siparişlerinin hizmet istatistiklerinin analizine dayanarak bilgisayar ortamına geçirilmesini sağlamayı amaçlamaktadır. Ayrıca sağlık kuruluşları düzeyinde hizmet kalitesini sürekli olarak iyileştirmeye yönelik performans izleme inisiyatifleri de geliştirme aşamasındadır.

USAID VE TÜRKİYE ARASINDAKİ İŞBİRLİĞİ

USAID'in Aile Planlaması ve Üreme Sağlığı Programının genel koordinasyonu, bir Birleşik Program Ekibi tarafından yürütülmektedir. Ekipte Washington'daki USAID merkezinden ve Ankara'daki ABD Büyükelçiliğinden üyeler yer almaktadır. Programın günlük yönetimini yürüten ABD Büyükelçiliği ekibi, bir Nüfus Danışmanı ve Michigan Üniversitesi'nce finanse edilen bir Nüfus Asistanından oluşmaktadır. Bu yönetim yapısı Türkiye'ye özeldir ve etkili bir yönetim biçimi olduğu kanıtlanmıştır.

USAID'in Türkiye'ye sağladığı destek, USAID Nüfus Dairesi ile yaptıkları taahhüt anlaşmaları altında işlev gören projeler yoluyla yürütülmektedir. Bu projeler USAID'in ABD'deki en iyi teknik uzmanlık olanaklarından yararlanmasını, üniversitelerin, gönüllü kuruluşların ve özel şirketlerin entellektüel kaynaklarına ulaşmasını sağlamaktadır. USAID'in desteklediği projeler şunlardır:

AVSC International

The Futures Group International, POLICY Projesi

Johns Hopkins Üniversitesi Uluslararası Üreme Sağlığı Eğitim Programı (JHPIEGO)

Management Sciences for Health - Sağlık Yönetim Bilimleri - Family Planning Management

Development Project (FPMD) - Aile Planlaması Yönetim Geliştirme Projesi

Macro International, Demographic and Health Surveys - Nüfus ve Sağlık Araştırmaları

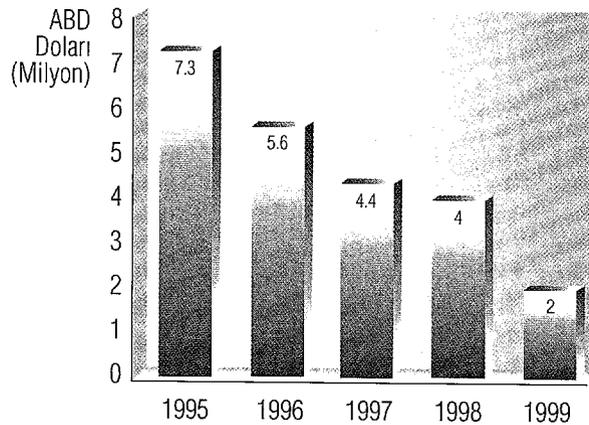
Türkiye'ye aile planlaması ve üreme sağlığı alanında destek veren uluslararası kuruluşlar arasında USAID, gerek maddi, gerekse programsal açıdan önde gelmektedir. USAID Türkiye'nin nüfus ve aile planlaması aktivitelerini destekleyen diğer uluslararası kuruluşlarla yakın koordinasyon içindedir: Birleşmiş Milletler Nüfus Fonu (UNFPA), Uluslararası Japon İşbirliği Kurumu (JICA), Avrupa Birliği (AB) ve Alman Teknik İşbirliği (GTZ). Ayrıca USAID, bu kuruluşların birlikte oluşturduğu Nüfus ve Üreme Sağlığı için Koordinasyon Komitesi'nin (ICCPRH) kurulmasında da önderlik etmiştir. Komitenin amacı bilgi paylaşmak, programdaki boşlukları belirlemek ve uluslararası kuruluşların işbirliğini güçlendirmektir. USAID bu komiteye önderlik etmeye, programın sürdürülebilirliği için stratejiler araştırmaya ve diğer uluslararası kuruluşlarla ortak aktiviteler yürütmeye devam edecektir.

G ELECEK NELER GETİRECEK?

USAID'in desteği, Türkiye'nin aile planlaması ve üreme sağlığı sistemlerinde önemli mesafeler alınmasına yardımcı olmuştur. Bu başarının ardından USAID son yıllarda ödeneklerde yavaş yavaş azaltmaya gitmiştir, önümüzdeki yıllarda da desteğini tamamen kesecektir. USAID ve Türkiye'nin uzun bir teknik işbirliği öyküsü olması dolayısıyla USAID, Türkiye'den ayrılışının, yapılan yatırımları ve elde edilen başarıları koruyacak, düzenli ve sorumlu bir biçimde yürütmesi için özenli bir plan tasarlamaktadır. USAID'in aile planlaması ve üreme sağlığı programının belirleyici özelliklerinden biri; USAID, ABD Büyükelçiliği, USAID destekli projeler, birlikte çalışılan resmi kurumlar ve STK topluluğunu kapsayan bir işbirliği yaklaşımına dayanmış olmasıdır. Bu yaklaşımın devamı olarak USAID, ortak çalışmalar yürüttüğü yukarıda sayılan kuruluşların, aşamalı kesme planının geliştirilmesinde yer almasını arzu etmektedir.

USAID programın uzun dönemde sürdürülmesini sağlayacak alternatif mekanizmalara yönelik bir aşamalı kesme stratejisi geliştirmektedir. İyi planlanmış bir aşamalı kesme stratejisi hem kamu sektörü, hem de özel sektör sağlık sistemlerinin sürdürülebilirlik şansını artıracak, aynı zamanda STK'lar ve diğer uluslararası kuruluşların Türk Hükümetine desteğinin devamı için zaman kazanılmasını sağlayacaktır. Aşamalı kesme döneminde USAID parasal ve programatik sürdürülebilirlik yapılarını güçlendirerek kullanıcıların düşük ücretli hizmetlere ulaşmasını sağlamaya çalışacaktır. USAID bu şekilde Türkiye'de üreme sağlığının gelişimini yıllar boyunca sürdürmesini kolaylaştırmayı ümit etmektedir.

USAID'in Türkiye İçin Yıllık Finansman Düzeyleri

BULGARİSTAN
BULGARIA

KARADENİZ
BLACK SEA

YUNANİSTAN
GREECE

EDİRNE

İSTANBUL

BURSA

ÇANAKKALE

ANKARA

EGE DENİZİ
EGEAN SEA

İZMİR

AFYON

KONYA

MUĞLA

ANTALYA

AKDENİZ
MEDITERRANEAN SEA

SİNC

TABLE OF CONTENTS

Foreword	1
USAID's Family Planning and Reproductive Health (FP/RH) Program in Turkey	2
Turkey's Demographic Profile	3-4
Program Priorities	5-6
Program Achievements	7-9
The USAID-Turkish Partnership	10
What The Future Holds	11

Acknowledgements

This booklet was prepared with financial assistance from the U.S. Agency for International Development and technical assistance from The POLICY Project of The Futures Group International, Inc.. It was designed by IDA AJANS Co. Ltd. and printed by DENGGE Printing, Ankara, Turkey.

The fertility and family planning data from which the text and charts of the booklet are based on include: The Preliminary Report of 1998 Turkish Demographic and Health Survey, The Strategy for USAID Population Assistance to Turkey 1995 - 1999, The ICPD Press Summary of Key Action Recommendations, 1994.

Photo on preceding page by John Kunstadter, 1998.

FOREWORD

Located at the crossroads of Europe, Asia and the Middle East, the welfare of Turkey is important for the welfare of the entire region. According to U.S. Secretary of States Madeline Albright, "Turkey's future policies will help shape the contours of the new world, as we leave the Cold War behind, and enter the 21st Century." In today's global economy, the social and political conditions of citizens around the world are invariably linked.

Access to much-needed family planning services is one improvement in quality of life which Turkish citizens are now beginning to enjoy. The provision of family planning and reproductive health services in Turkey will result in long-ranging societal impact, from the improved health and status of women, to the economic development of the nation as a whole.

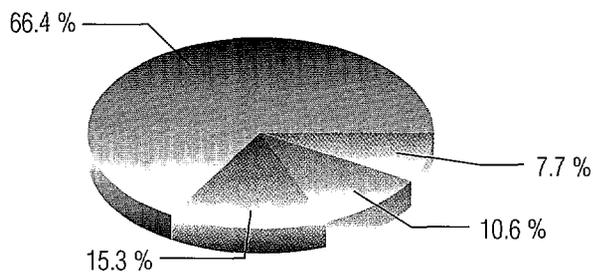
The United States has played an important role in developing these services by financing the USAID Family Planning and Reproductive Health Program in Turkey. The USAID program has served as a key catalyst in helping the Turkish government and private sector promote quality family planning services, establish alternatives to abortion, and develop local women's NGOs. Through financial and technical assistance, USAID has enhanced the lives of countless Turkish citizens. Continued partnership will improve the quality of life not only of Turkish citizens, but also of the world as a whole, for generations to come.

Mark Parris
United States Ambassador to Turkey

USAID'S FAMILY PLANNING AND REPRODUCTIVE HEALTH (FP/RH) PROGRAM IN TURKEY

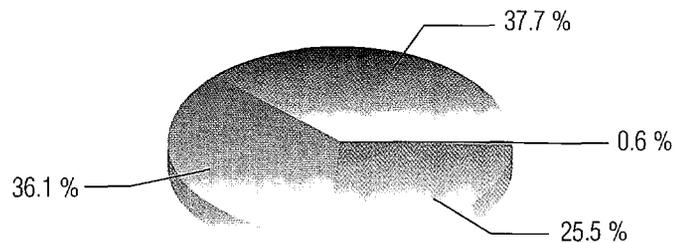
The U. S. Agency for International Development (USAID) and the government of Turkey (GOT) have a deep, longstanding commitment to improving women's health and ensuring that population growth is in line with sustainable social and economic development. Toward these goals, USAID is providing technical assistance to the GOT, the commercial sector, and non-governmental organizations (NGOs), to aid them in successfully meeting the family planning and reproductive health (FP/RH) needs of Turkish women and men. USAID and Turkish counterparts are working in partnership to guarantee Turkish citizens the protection and exercise of basic reproductive rights and application to all aspects of health service provision. This is a pillar of the *Programme of Action* adopted by Turkey at the United Nations International Conference on Population and Development (ICPD) in Cairo in 1995.

Demand is High for Family Planning

Want no more children
 Want children later
 Want children soon
 Other

Many Turkish Couples Use Traditional or No Method of Contraception

Modern
 None
 Traditional
 Other

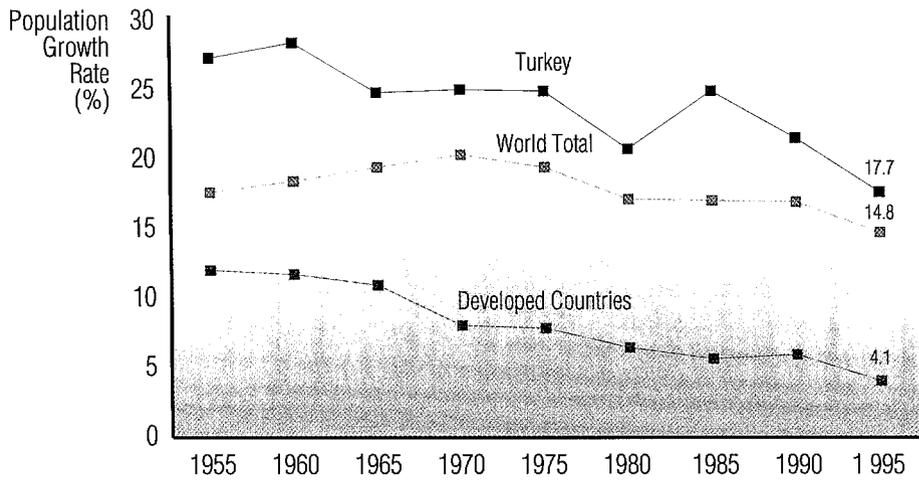
TURKEY'S DEMOGRAPHIC PROFILE

Turkey's current population of 65 million is predicted to double in 45 years. While Turkish women report that the ideal number of children they want to have is two, they are bearing on average a total of 2.6 children in their lifetimes. Overall, contraceptive use among currently married women is 64 percent. At first glance, this may seem high; however, the pattern of modern contraceptive use versus traditional use is more revealing. Although modern contraceptive use accounts for 38 percent of contraceptive use in Turkey, couples still rely heavily on less reliable traditional contraceptive methods, which accounts for 26 percent of contraceptive use. These figures take on greater importance when considering the high demand for FP in Turkey. Just under two-thirds of all Turkish couples do not want more children, and 14 percent want to postpone conceiving their next child for at least two years. Therefore, four-out-of-five married women can be regarded as in need of modern contraception. In addition, another important consideration is that high demand and considerable unmet need for contraception has led to a high level of abortion in Turkey: one abortion is reported for every five live births. The majority of these abortions result from the failure of traditional contraceptive methods, particularly the withdrawal method.

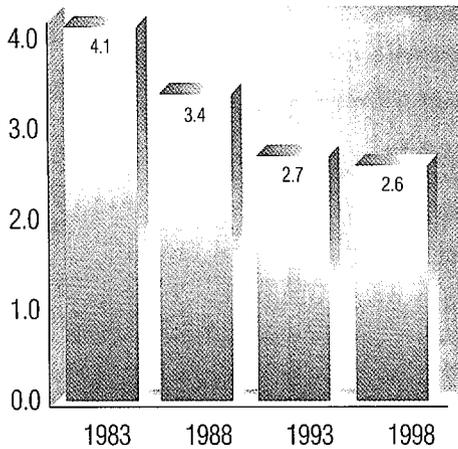
DEMOGRAPHIC PROFILE: TURKEY AT A GLANCE

Population Size	65 million
Population Growth Rate	1.6 % annually
Population Doubling Time	45 years
Life Expectancy at Birth	69 years
Total Fertility Rate	2.6 children
Modern Contraceptive Prevalence Rate	38 %
Induced Abortion Rate	15.7/100 pregnancies
Infant Mortality Rate	48/1000

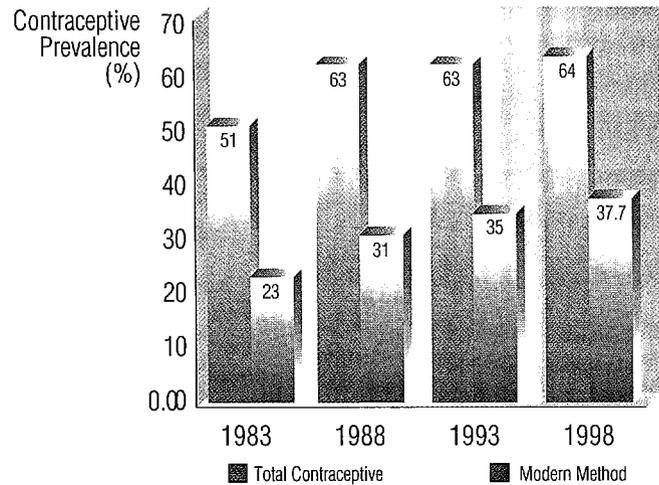
*Trends in Population Growth – 1950 to 2000
for Turkey, World and Developed Countries*

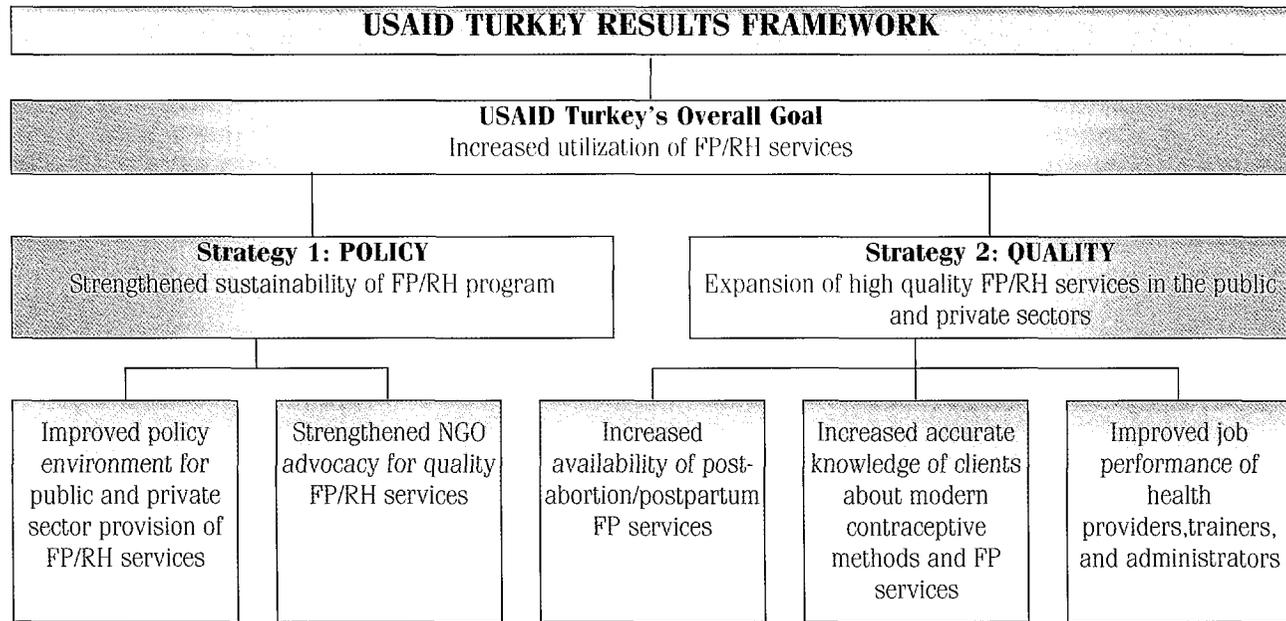
Total Fertility Rates for Turkey

Total Contraceptive and Modern Method Use

P PROGRAM PRIORITIES

The overall goal of USAID population assistance in Turkey is to increase the use of FP/RH services. The program will address this through the following two strategies:

- ◆ Strengthening the sustainability of the FP/RH program; and
- ◆ Expanding high quality FP/RH services in the public and private sectors.

SUSTAINABILITY: As foreign donors phase-out their financial assistance for FP/RH programs, there is a heightened need for the Turkish government and local organizations to ensure that much needed services continue without disruption. In preparation for the phase-out of the USAID program, USAID and the GOT have been laying the foundation for a self-reliant national FP program, drawing on the active participation of the public, commercial, and NGO sectors. The GOT has begun to assume the responsibility for meeting national contraceptive needs by mobilizing U.S.\$3.2 million for contraceptive procurement since 1997. Although these funds fall short of meeting public sector program needs, the financial investment marks a commitment by the GOT to its National Strategy on Women's Health and Family Planning. USAID and its NGO partners have also joined forces to build the capacity of local NGOs to conduct information, education, and communication (IEC) activities and advocacy campaigns, both of which play critical roles in stimulating consumer demand and motivating policymakers to support FP/RH initiatives. In the commercial sector, USAID has helped build relations between pharmaceutical companies and public sector institutions to ensure that contraceptive supplies are available in the private sector at affordable prices.

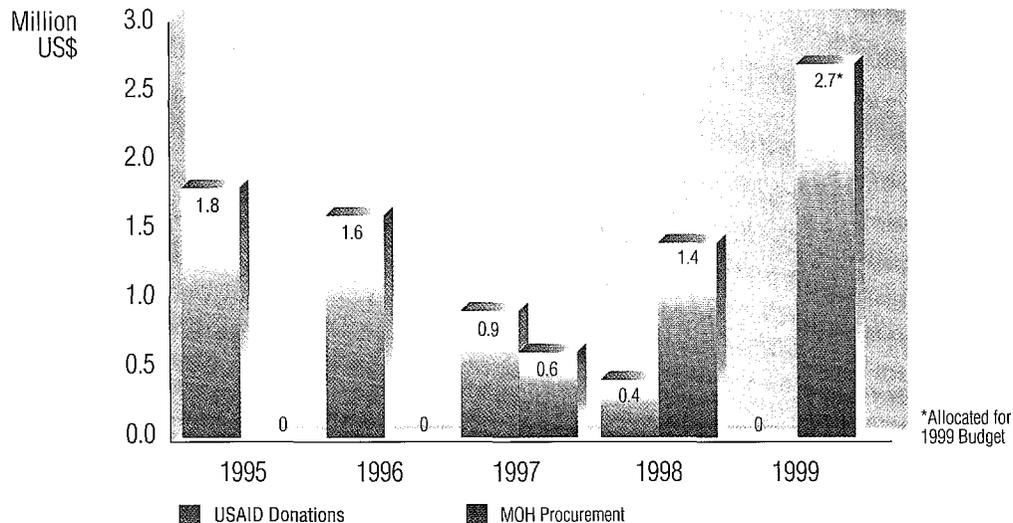
QUALITY: The provision of high-quality services in both the public and private sectors will better meet the needs of the population and ensure the sustainability of the FP program. USAID's program addresses quality in three ways.

- ◆ Expansion of services to women in postabortion and postpartum periods will address a critical unmet need for family planning.
- ◆ The provision of information on modern family planning methods will empower clients and help meet their reproductive health needs.
- ◆ Implementation of training programs for providers and administrators will upgrade the quality of care clients receive.

PROGRAM ACHIEVEMENTS

ENSURING AVAILABILITY OF CONTRACEPTIVES: Under its Contraceptive Self-Reliance Initiative, USAID worked closely with the GOT for several years to plan the phase-out of USAID contraceptive donations and to transfer procurement responsibilities to the GOT. This phase-out process has been achieved through extensive policy dialogue and technical assistance in procurement procedures, contraceptive forecasting techniques, and budgetary analyses. The GOT has now assumed responsibility for procuring its own contraceptive supplies for the public health sector. In addition, USAID assisted the GOT in developing a strategy to rationalize scarce financial resources by targeting public sector services to clients unable to pay for them, thus opening the door for the expansion of commercial sector health services. By transferring contraceptive procurement responsibility to the GOT and improving the allocation of resources, USAID is taking an important step toward ensuring the sustainability of FP services in Turkey.

USAID and MOH Contraceptive Funding During Phaseout

S **TRENGTHENING LOCAL NGOS:** USAID helped form and continues to support a network of women's NGOs, called KIDOG. KIDOG has become a powerful advocate for RH and other women's issues during the last few years. KIDOG played a particularly important role in raising public awareness regarding the GOT's need to procure adequate contraceptive supplies. As part of a successful advocacy campaign on contraceptive self-reliance, KIDOG gained active support from President Demirel, which contributed to substantial government funds allocated for the purchase of contraceptives. KIDOG has also earned its rightful place in representing Turkey in United Nations conferences to assess progress in implementing the ICPD *Programme of Action*. KIDOG is an example of the growing civil society in Turkey and demonstrates how NGOs can effect change in government policy through democratic advocacy efforts.

E **XPANDING FAMILY PLANNING SERVICES:** In an effort to expand the availability and use of FP, USAID supports a model program that links postabortion clients to FP services. The program enables abortion clients either to limit or space their future births by providing them with easy access to contraception. This model program is an important intervention for reducing reliance on abortion, reducing rates of unwanted pregnancy, and improving overall RH. To further expand clients' access to FP, USAID teamed up with local pharmaceutical companies to promote consumer awareness about injectable contraceptives, which were introduced to Turkey in 1997. USAID has also assisted pharmaceutical companies in producing brochures for clients and conducting market analyses to demonstrate the viability of an expanded market for commercial contraceptive sales.

I **MPROVING PERFORMANCE OF HEALTH PROFESSIONALS:** USAID has invested in the clinical training of Turkish health professionals for many years, resulting in significant improvements in the quality of RH services. Clinical training, which once focused on physicians, has recently expanded to midwives. Expanding the pool of qualified front-line providers helps increase the availability of quality services throughout the country. USAID also supports the publication of written materials to help health providers better serve their clients. These materials include national FP service delivery guidelines, FP pocket-guides for service providers, FP brochures for clients, an infection prevention wallchart, and a diagnostic poster for sexually transmitted diseases.

I **NFORMING CLIENTS ABOUT FP:** Complementary to clinical training, USAID worked to improve the counseling and interpersonal communication skills of providers. USAID developed a counseling curriculum for trainers that has become an integral part of medical school programs. Additionally, USAID founded an RH telephone hotline in Istanbul, in conjunction with a local NGO, which provides callers with confidential information and counseling on a variety of RH issues. The pilot initiative revealed considerable interest on the part of consumers, and USAID is exploring sustainable ways to work with local NGOs to establish a telephone hotline that will reach consumers nationwide.

I **MPROVING MANAGEMENT AND ADMINISTRATION:** Because effective management and administration are the foundations of any system, USAID is working to enhance procedures throughout the Turkish FP/RH program. USAID is working to establish effective, up-to-date management information systems (MIS) within the Ministry of Health (MOH) and Social Security Institute (SSK) to promote the effective use of data for decision making. These MIS systems allow for the computerization of contraceptive supply orders based on analysis of service statistics. In addition, performance-monitoring initiatives are underway in local health facilities to continually improve the quality of services.

THE USAID – TURKISH PARTNERSHIP

General coordination of USAID's FP/RH program is conducted under the leadership of a USAID Joint Programming Team, composed of members from USAID/Washington and the U.S. Embassy in Ankara. The U.S. Embassy team, which manages the program day-to-day, consists of a locally hired Population Advisor and an Assistant Population Advisor, funded through a University of Michigan Population Fellowship. This structure is unique to Turkey and has proven both efficient and effective for program management.

USAID assistance to the GOT is implemented through U.S. Cooperating Agencies (CAs) that operate under contractual agreements with the USAID Office of Population. CAs enable USAID to capitalize on the best the United States has to offer in technical expertise by tapping into the intellectual resources of U.S. universities, voluntary organizations, and private companies, including:

AVSC International

The Futures Group International, POLICY Project

Johns Hopkins University, Program for International Training in Reproductive Health (JHPIEGO)

Management Sciences for Health, Family Planning Management Development Project (FPMD)

Macro International, Demographic and Health Surveys

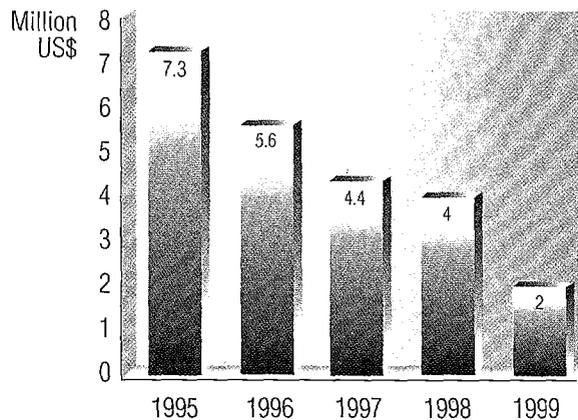
USAID is the lead donor in Turkey for FP/RH assistance both financially and programmatically. USAID coordinates closely with the United Nations Population Fund (UNFPA), The Japanese International Cooperating Agency (JICA), the European Union (EU) and the German Technical Cooperation (GTZ) in supporting Turkey's population and FP activities. Furthermore, the U.S. Embassy played a leadership role in establishing an International Coordination Committee for Population and Reproductive Health (ICCPRH), among these donors. The purpose of this committee is to share information, identify gaps in the program, and enhance collaboration among the donor community. USAID will continue to provide leadership to this committee, explore strategies for program sustainability, and implement joint activities with other donors.

WHAT THE FUTURE HOLDS

With assistance from USAID, Turkish health systems have significantly expanded the access to and quality of FP/RH services. In the wake of this success, USAID has gradually reduced its funding allocations over the last several years. In the next few years, USAID will phase-out its assistance entirely. Because USAID and Turkey have enjoyed a long history of technical cooperation, USAID is carefully planning for an orderly and responsible exit that will protect the investments made and gains achieved in Turkey. One of the distinguishing characteristics of the USAID FP/RH program has been its reliance on a collaborative approach – among USAID, the U.S. Embassy, cooperating agencies, partner agencies in the GOT, and the NGO community. In that spirit, USAID intends to engage its partners closely in the development of a phase-out plan.

USAID is developing a phase-out strategy, which will address alternate mechanisms for achieving long-term program sustainability. A carefully-planned phase-out strategy will improve sustainability prospects for both public and private sector health systems and will provide time to arrange for continued assistance to the GOT from NGOs and other international donors. During the phase-out period, USAID will strive to ensure that clients continue to have access to affordable services by strengthening the structures for financial and programmatic sustainability. In this manner, USAID hopes to facilitate the continued improvement of reproductive health in Turkey for years to come.

USAID Annual Funding Levels For Turkey

İ Z
E A

SAMSUN

TRABZON

KARS

ERMENİSTAN
ARMENIA

SİVAS

ERZİNCAN

NAHCIVAN

KAYSERİ

İRAN
İRAN

VAN

DİYARBAKIR

HAKKARİ

KAHRAMAN MARAŞ

MARDİN

IA

GAZİANTEP

ŞANLIURFA

İRAK
İRAQ

SURİYE
SYRIA